

**Sprawozdanie z pracy Pełnomocnika Wojewody Lubelskiego
do Spraw Mniejszości Narodowych i Etnicznych w roku 2023**

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy Pełnomocnika.

W roku 2023 odbyły się dwa spotkania z przedstawicielami mniejszości etnicznej romskiej i mniejszości narodowej żydowskiej. W dniu 22.09.2023 r. w siedzibie Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 26 w Lublinie odbyło się spotkanie ze Stowarzyszeniem „ROM” w Lublinie, natomiast w dniu 29.09.2023 r. w WSOiC LUW w Lublinie odbyło się spotkanie z Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów w Polsce, oddział w Lublinie. Przedmiotem spotkań były bieżące sprawy stowarzyszeń. Podczas spotkania ze Stowarzyszeniem „ROM” w Lublinie omówiono też efekty działań podejmowanych przez stowarzyszenie, które współpracuje z Gminą Lublin przy realizacji zadań „Programu integracji ...” w zakresie edukacji, oraz zamierzenia zaplanowane do zrealizowania w II połowie roku 2023.

W 2023 r. odbyły się trzy spotkania z udziałem asystentów edukacji romskiej zatrudnionych w SPS nr 26 w Lublinie i asystenta społeczności romskiej zatrudnionego w SP Nr 7 w Chełmie, których przedmiotem były bieżące sprawy związane z pracą asystentów:

- w dniu 04.04.2023 r. w siedzibie Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie odbyło się szkolenie, w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i domowej, prowadzone przez przedstawiciela Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka (w szkoleniu wzięło udział 2 asystentów edukacji romskiej z Lublina i asystent społeczności romskiej z Chełma),
- w dniu 12.05.2023 r. w siedzibie Szkoły Podstawowej Nr 7 w Chełmie odbyło się spotkanie z udziałem asystenta społeczności romskiej (spotkanie miało miejsce podczas kontroli w UM Chełm w zakresie realizacji zadań w ramach „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”),
- w dniu 20.09.2023 r. w WSOiC LUW w Lublinie odbyło się spotkanie z udziałem 2 asystentów edukacji romskiej z Lublina.

W ramach współpracy z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych prowadzono konsultacje telefoniczne, udzielano wyjaśnień i przekazywano informacje, o które występowały przedstawiciele mniejszości, oraz rozwiązywano ich bieżące problemy. Brano udział w spotkaniach okolicznościowych i konferencjach, które przyczyniają się do podtrzymywania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, organizowanych przez organizacje mniejszości lub organy samorządu terytorialnego i instytucje, realizujące zadania na rzecz mniejszości, we współpracy z organizacjami skupiającymi przedstawicieli mniejszości.

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W ramach koordynowania działań podmiotów realizujących zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych współpracowano z organami samorządu terytorialnego, Lubelskim Kuratorem Oświaty, Komendantem Wojewódzkim Policji w Lublinie, Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Współpraca z organami samorządu terytorialnego w głównej części obejmowała realizację zadań „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”. W tym zakresie: rozpowszechniano ogłoszoną przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji „Informację o sposobie postępowania przy udzielaniu dotacji ze środków *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* na zadania z dziedzin: *Edukacja, Mieszkalnictwo, Innowacyjne projekty integracyjne*” wśród jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli oraz organizacji pozarządowych, w tym organizacji mniejszości romskiej działających na terenie województwa lubelskiego, opiniowano wnioski składane do Wojewody Lubelskiego na realizację zadań (Wojewoda w celu oceny złożonych wniosków powołuje zarządzeniem Komisję Wojewódzką), zawierano porozumienia z jst (gminami/miastami) - wykonawcami zadań, rozliczano zadania pod kątem finansowym i merytorycznym, weryfikowano otrzymane sprawozdania z wykonania zadań, sporządzono zbiorcze sprawozdanie z realizacji zadań „Programu integracji...”, które przekazano do MSWiA oraz przeprowadzono kontrole w jednostkach realizujących zadania w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji na zadania. Brano też udział w

spotkaniach okolicznościowych i konferencjach organizowanych przez wykonawców zadań finansowanych ze środków „Programu integracji...”.

W dniach od 22.09.2023 r. do 07.11.2023 r. odbyło się 8 spotkań szkoleniowych z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, na terenie których zamieszkuje społeczność romska, oraz organizacji mniejszości romskiej, które były poświęcone założeniom „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030” oraz trybowi składania wniosków na 2024 r. Podczas spotkań omówiono też sytuację i potrzeby lokalnej społeczności romskiej na terenie gminy/miasta. Pracownik ds. mniejszości narodowych i etnicznych w WSOiC LUW opracował informacje pomocne przy wypełnianiu wniosków na realizację zadań na rok 2024 r., które przekazano podczas spotkań.

W terminie do dnia 15.11.2022 r. do Wojewody Lubelskiego na realizację zadań „Programu integracji ...” w roku 2023, wpłynęło 20 wniosków złożonych przez 5 podmiotów: Gminę Lublin (9 wniosków), Miasto Chełm (6 wniosków), Miasto Puławy (1 wniosek), Gminę Opole Lubelskie (2 wnioski) oraz Fundację Doma z siedzibą w Zamościu (2 wnioski). Zadania dotyczyły dziedzin „Programu integracji”: Edukacja – 17 zadań, Mieszkalnictwo – 2 zadania oraz Innowacyjne projekty integracyjne – 1 zadanie.

Dla województwa lubelskiego na realizację zadań „Programu integracji ...” określono kwotę limitu dotacji 1.031.600,00 zł (środki z rezerwy celowej budżetu państwa, część 83, poz. 14). Zgodnie z zatwierdzonym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 30 stycznia 2023 r. „Wykazem dotacji celowych na realizację w 2023 r. zadań Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 (w zł)”, dla województwa lubelskiego na realizację 18 zadań „Programu integracji ...” została przyznana kwota dotacji 1.031.600,00 zł (środki z rezerwy celowej budżetu państwa, część 83, poz. 14).

W okresie od 14.04.2023 r. do 24.04.2023 r. zostały zawarte porozumienia pomiędzy Wojewodą Lubelskim a gminami/miastami (wnioskodawcami) w sprawie udzielenia dotacji celowej z budżetu państwa na realizację poszczególnych zadań „Programu integracji ...”. Środki z dotacji w wysokości 1.031.600,00 zł zostały przeznaczone na dofinansowanie realizacji 18 zadań, w tym 16 zadań z dziedziny Programu Edukacja, które obejmowały: działalność integracyjnej świetlicy dla uczniów przy SP Nr 7 w Chełmie oraz świetlicy środowiskowej dla uczniów przy MOPS w Puławach (2 zadania), wsparcie asystenta społeczności romskiej zatrudnionego w SP nr 7 w Chełmie - udział w kursach podnoszących kwalifikacje asystenta oraz asystenta edukacji romskiej zatrudnionego w SPS nr 26 w Lublinie - doposażenie stanowiska pracy (2 zadania), działania podnoszące kwalifikacje i umiejętności młodzieży i osób dorosłych pochodzenia romskiego (2 zadania), prowadzenie integracyjnych warsztatów aktywizacji zawodowej dla młodzieży i osób dorosłych (1 zadanie), organizację V edycji konferencji edukacyjnej „Społeczność romska – tradycja i współczesność i Dni kultury romskiej” w Lublinie (1 zadanie), organizację konkursu wiedzy o kulturze romskiej w Lublinie (1 zadanie), organizację integracyjnego wypoczynku w formie kolonii letnich i półkolonii dla uczniów (2 zadania), organizację integracyjnej wycieczki dla uczniów (1 zadanie) i organizowanie spotkań okolicznościowych np. święta religijne (1 zadanie), profilaktykę wad wzroku wśród dzieci i młodzieży ze społeczności romskiej - zakup okularów korekcyjnych (1 zadanie), zakup podręczników i przyborów szkolnych oraz odzieży sportowej dla uczniów romskich (2 zadania) oraz 1 zadania z dziedziny Programu Mieszkalnictwo, które obejmowało prace remontowe budynku komunalnego przy ul. Długiej w Opolu Lubelskim zamieszkiwanego przez 16 rodzin romskich, 79 osób w rodzinach, w tym 41 dzieci oraz 1 zadania z dziedziny Programu Innowacyjne projekty integracyjne, które obejmowało odpracowanie długu czynszowego przez osoby ze społeczności romskiej. Wykonawcami ww. zadań były: Gmina Opole Lubelskie (na realizację 2 zadań przyznano dotację w kwocie – 172.612,00 zł), Miasto Puławy (na realizację 1 zadania przyznano dotację w kwocie – 108.858,00 zł), Miasto Chełm (na realizację 6 zadań przyznano dotację w kwocie – 347.840,00 zł) oraz Gmina Lublin (na realizację 9 zadań przyznano dotację w kwocie – 402.290,00 zł). Gmina Lublin (wnioskodawca) przy realizacji zadań „Programu integracji ...” współpracowała ze Stowarzyszeniem „ROM” w Lublinie, natomiast Miasto Chełm (wnioskodawca) współpracowało ze Stowarzyszeniem „Chełmska Roma” w Chełmie. Wykonawcy ww. zadań (gminy/miasta) zrealizowali w 2023 r. wszystkie zadania finansowane ze środków „Programu integracji ...”. Sprawozdania z realizacji zadań zostaną przekazane do Wojewody Lubelskiego przez gminy/miasta po zakończeniu terminu ich wykonania, tj. po dniu 31 grudnia 2023 r.

W 2023 r. tut. Wydział przeprowadził cztery kontrole podmiotów (gmin/miast) realizujących zadania „Programu integracji ...” w roku 2022.

W terminie do dnia 16.11.2023 r. do Wojewody Lubelskiego na realizację zadań „Programu integracji...” w roku 2024, wpłynęło 16 wniosków złożonych przez 6 podmiotów: Gminę Lublin (6 wniosków), Miasto Chełm (5 wniosków), Miasto Puławy (1 wniosek), Gminę Opole Lubelskie (2 wnioski), Gminę Poniatowa (1 wniosek) oraz Fundację „Dom na pograniczu” z siedzibą w Lublinie (1 wniosek). Zadania dotyczyły dziedzin „Programu integracji”: Edukacja – 14 zadań, Mieszkalnictwo – 1 zadanie oraz Innowacyjne projekty

integracyjne – I zadanie. Dla województwa lubelskiego na realizację zadań „Programu integracji ...” określono kwotę limitu dotacji 906.022,00 zł (środki z rezerwy celowej budżetu państwa, część 83, poz. 14).

Współpraca z Lubelskim Kuratorem Oświaty obejmowała postępowanie w sprawie opiniowania wniosków złożonych na realizację zadań „Programu integracji ...” i dotyczyła uczestnictwa w pracach Komisji Wojewódzkiej opiniującej wnioski złożone na realizację zadań „Programu integracji ...”, powołanej zarządzeniem Wojewody Lubelskiego.

W ramach współpracy z Lubelskim Kuratorem Oświaty, Komendantem Wojewódzkim Policji w Lublinie, Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz organami samorządu terytorialnego w 2023 r. były gromadzone i pozyskiwane informacje, w tym również przekazywane do MSWiA, dotyczące:

- sytuacji oświatowej mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa lubelskiego i działań prowadzonych na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych w roku 2022, realizowanych przez Kuratorium Oświaty w Lublinie, oraz dane dotyczące wykonywania przez szkoły i placówki oświatowe zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości, w tym nauki języka mniejszości oraz własnej historii i kultury (informacje przekazano pismem z dnia 30.01.2023 r.),
- przypadków naruszania praw osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz dyskryminacji na tle narodowościowym i etnicznym, w tym przestępstw motywowanych nienawiścią i uprzedzeniami ze względu na narodowość i etniczność na terenie województwa lubelskiego, oraz działań podejmowanych w tym zakresie w roku 2022 przez Policję (informacje przekazano pismem z dnia 27.01.2023 r.),
- działań prowadzonych na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa lubelskiego w roku 2022, realizowanych przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie (informacje przekazano pismem z dnia 01.02.2023 r.)
- liczby asystentów edukacji romskiej w województwie lubelskim w roku 2022, formy ich zatrudnienia w placówkach oświatowych oraz liczby uczniów objętych opieką asystentów (informacje pozyskane od Prezydenta Miasta Lublin i Prezydenta Miasta Chełm przekazano do MSWiA pocztą e-mail w dniu 24.05.2023 r.).

Ponadto, na wniosek Wojewody Lubelskiego corocznie Prezydent Miasta Lublin przekazuje informacje na temat liczby placówek oświatowych, w których prowadzone jest nauczanie języka ojczystego mniejszości narodowej ukraińskiej, oraz liczby uczniów uczęszczających na ww. zajęcia.

W ramach współpracy z instytucjami oraz organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową, w 2023 r. prowadzono następujące działania:

- pismem z dnia 23.01.2023 r., na wniosek Pełnomocnika Wojewody Mazowieckiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych z dnia 20.01.2023 r., przekazano do asystenta edukacji romskiej zatrudnionego w SPS nr 26 w Lublinie i asystenta społeczności romskiej zatrudnionego w SP Nr 7 w Chełmie, informację o możliwości udziału (zarówno w formie stacjonarnej, jak i online) w konferencji o edukacji romskiej „Misja asystent – przyszłość edukacji Romów w Polsce”, organizowanej przez Fundację „W stronę dialogu” z siedzibą w Krakowie, skierowanej do aktywnych zawodowo asystentów edukacji romskiej i nauczycieli zainteresowanych problematyką edukacji międzykulturowej i grup mniejszościowych, która miała odbyć się w dniu 24.01.2023 r. w Warszawie,
- pismem z dnia 06.12.2023 r., na wniosek MSWiA z dnia 23.08.2023 r., Pełnomocnik Wojewody Lubelskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych wystąpił do Lubelskiego Kuratora Oświaty o rozważenie przeprowadzenia szkolenia dla asystentów edukacji romskiej z województwa lubelskiego w roku 2024, dotyczącego Treningu umiejętności społecznych, którego celem będzie podnoszenie kompetencji i umiejętności społecznych asystentów, oraz szkolenia, którego celem będzie rozwijanie takich umiejętności asystentów, jak: rozwiązywanie problemów i konfliktów, radzenie sobie w sytuacjach wymagających asertywności.

W ramach współpracy z Lubelskim Kuratorem Oświaty w 2023 r. było prowadzone szkolenie dla asystenta edukacji romskiej zatrudnionego w SPS nr 26 w Lublinie. W dniu 23.03.2023 r. w siedzibie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 w Lublinie odbyło się szkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i domowej, które obejmowało zagadnienia dotyczące: przemocy w środowisku szkolnym – zjawisko, przyczyny, symptomy, sposoby przeciwdziałania, przemocy w środowisku domowym oraz jej wpływ na dzieci i młodzież, zjawiska przenoszenia agresji między środowiskiem domowym i szkolnym oraz jego wpływ na dzieci i młodzież, zapobiegania przemocy.

W ramach współpracy z Komendantem Wojewódzkim Policji w Lublinie w 2023 r. było prowadzone szkolenie dla 2 asystentów edukacji romskiej zatrudnionych w SPS nr 26 w Lublinie i asystenta społeczności romskiej zatrudnionego w SP Nr 7 w Chełmie. W dniu 04.04.2023 r. w siedzibie Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie, odbyło się szkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i domowej, które obejmowało zagadnienia dotyczące: przemocy w kontekście ochrony praw człowieka - definicje, akty prawne, przemocy rówieśniczej - definicja, rodzaje tej przemocy, cyberprzemoc, przestępczości nieletnich - odpowiedzialność prawna nieletnich w świetle obowiązujących uregulowań prawnych, rola i uprawnienia Policji. Szkolenie prowadził przedstawiciel Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie, Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka.

W ramach współpracy z Marszałkiem Województwa Lubelskiego w Lublinie w 2023 r. było prowadzone szkolenie dla asystenta edukacji romskiej zatrudnionego w SPS nr 26 w Lublinie i asystenta społeczności romskiej zatrudnionego w SP Nr 7 w Chełmie. W dniu 12.01.2023 r. w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, odbyło się szkolenie w zakresie programów regionalnych, podczas którego przekazano informacje dotyczące założeń programu „Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027”, których celem jest wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, w tym Romów.

W ramach współpracy z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych odbywały się spotkania oraz konsultacje telefoniczne, w trakcie których udzielano wyjaśnień i przekazywano informacje, o które występowali przedstawiciele mniejszości, rozwiązywano ich bieżące problemy oraz gromadzono i pozyskiwano informacje:

- W dniu 20.09.2023 r. w WSOiC LUW w Lublinie odbyło się spotkanie, zorganizowane z inicjatywy prezesa i wiceprezesa Stowarzyszenia „ROM” w Lublinie, którzy pełnią funkcję asystentów edukacji romskiej w SPS nr 26 w Lublinie. Przedmiotem spotkania były bieżące sprawy związane z pracą asystentów. Podczas spotkania przekazano aktualne informacje na temat liczby uczniów romskich, objętych opieką asystentów, uczęszczających w roku szkolnym 2023/2024 do szkół na terenie miasta Lublin, oraz frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych.
- W dniu 22.09.2023 r. w SPS nr 26 w Lublinie na wniosek Stowarzyszenia „ROM” w Lublinie z dnia 21.09.2023 r. odbyło się spotkanie, podczas którego przekazano informacje o procedurze „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030” obowiązującej w roku 2024, wyjaśniono zasady postępowania przy udzielaniu dotacji ze środków „Programu integracji ...” oraz omówiono efekty działań podejmowanych w roku 2023 przez stowarzyszenie, które współpracuje z Gminą Lublin przy realizacji zadań „Programu integracji ...” w zakresie edukacji, oraz zamierzenia zaplanowane do zrealizowania w II połowie roku 2023. Omówienie też bieżące sprawy stowarzyszenia oraz zaprezentowano działania podejmowane przez stowarzyszenie na rzecz osób indywidualnych, jak i większej społeczności romskiej zamieszkałej na terenie miasta Lublin.
- Organizacjom mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa lubelskiego została przekazana informacja o rozpoczęciu przez MSWiA procedury naboru ofert na realizację w 2024 r. zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych lub zachowanie i rozwój języka regionalnego, oraz możliwości składania ofert przez organizacje mniejszości. Zostały też powiadomione o zatwierdzeniu przez Ministra informacji o szczegółowych zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację w 2024 r. tych zadań (informacje przekazano pismem z dnia 26.07.2023 r.).

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W roku 2023 do Wojewody Lubelskiego nie zgłaszano przypadków naruszania praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych w województwie lubelskim.

W ramach współpracy z Komendantem Wojewódzkim Policji w Lublinie w 2023 r. były gromadzone i pozyskiwane informacje, dotyczące przypadków naruszania praw osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz dyskryminacji na tle narodowościowym i etnicznym, w tym przestępstw motywowanych nienawiścią i uprzedzeniami ze względu na narodowość i etniczność na terenie województwa lubelskiego, i o działaniach podejmowanych w tym zakresie w roku 2022 przez Policję (informacje przekazano pismem z dnia 27.01.2023 r.).

W dniu 04.04.2023 r. w siedzibie Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie odbyło się szkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocы rówieśniczej i domowej, w którym uczestniczyło dwóch asystentów edukacji romskiej zatrudnionych w SPS nr 26 w Lublinie i asystent społeczności romskiej zatrudniony w SP Nr 7 w Chełmie oraz pracownik ds. mniejszości narodowych i etnicznych w WSOiC LUW w Lublinie. Szkolenie prowadził przedstawiciel Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie, Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka. Podczas spotkania omówiono też bieżące sprawy związane z pracą asystentów.

Ponadto, na bieżąco monitorowane są media lokalne i portale internetowe w zakresie informacji o przejawach dyskryminacji, nietolerancji i mowy nienawiści wobec mniejszości na terenie województwa lubelskiego.

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W roku 2023 problemy zgłaszane do Wojewody Lubelskiego przez przedstawiciela mniejszości narodowej żydowskiej dotyczyły zbyt niskich kwot dotacji pozyskiwanych z MSWiA na realizację zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości żydowskiej.

W dniu 29.09.2023 r. odbyło się spotkanie w WSOiC LUW w Lublinie z przewodniczącym Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce, oddział w Lublinie (wniosek z dnia 19.09.2023 r.). Kwestie poruszane podczas spotkania dotyczyły zbyt niskich kwot środków (z dotacji celowej) - zdaniem Towarzystwa - pozyskiwanych z MSWiA, za pośrednictwem Zarządu Głównego Towarzystwa, na realizację zadań, które przyczyniają się do podtrzymywania i rozwoju tożsamości kulturowej i historycznej mniejszości narodowej żydowskiej (np. organizację uroczystości i spotkań okolicznościowych związanych z obchodami świąt religijnych i narodowych) oraz braku środków finansowych na remont budynku przy ul. Lubartowskiej 10 w Lublinie, gdzie mieści się siedziba TSKŻ w Polsce, oddział w Lublinie oraz Synagoga Chewra Nosim i Izba Pamięci Żydów Lubelskich. Podczas spotkania poinformowano o możliwości pozyskania na ten cel środków (z dotacji podmiotowej) z MSWiA, za pośrednictwem Zarządu Głównego Towarzystwa. Informacja Ministra z dnia 17.07.2023 r. o szczegółowych zasadach postępowania przy udzielaniu dotacji na realizację w 2024 r. zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych lub zachowanie i rozwój języka regionalnego, w tym dotacji celowej i podmiotowej, została przekazana Towarzystwu pismem z dnia 26.07.2023 r.

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Nie dotyczy.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie

- Stowarzyszenie „ROM” z siedzibą przy ul. Lawinowej 1, lok. 21, 20-864 Lublin,
- Stowarzyszenie Chełmska Roma z siedzibą przy ul. Młynarskiej 4, 22-100 Chełm,
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, oddział w Lublinie z siedzibą przy ul. Lubartowskiej 10, 20-612 Lublin.

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa

- Stowarzyszenie Romów w Dęblinie „Srebrny Księżyc” z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 5, 08-530 Dęblin,
- Stowarzyszenie „Nova Roma” z siedzibą przy ul. Krańcowej 112/22, 20-320 Lublin,
- Stowarzyszenie „ROM” z siedzibą przy ul. Lawinowej 1, lok. 21, 20-864 Lublin,
- Lubelskie Stowarzyszenie Romów z siedzibą przy ul. Siemiradzkiego 17, 20-454 Lublin,

- Stowarzyszenie Chełmska Roma z siedzibą przy ul. Młynarskiej 4, 22-100 Chełm,
- Fundacja „Dom na pograniczu” z siedzibą przy ul. T. Strzembosza 11/3, 20-153 Lublin,
- Fundacja Doma z siedzibą przy ul. Bazylińska 51/1, 22-400 Zamość,
- Towarzystwo Ukraińskie z siedzibą przy al. Spółdzielczości Pracy 3, 20-147 Lublin, oddział w Lublinie z siedzibą przy al. Spółdzielczości Pracy 3, 20-147 Lublin oraz oddział w Chełmie z siedzibą przy ul. Sienkiewicza 1, 22-100 Chełm,
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, oddział w Lublinie z siedzibą przy ul. Lubartowskiej 10, 20-612 Lublin,
- Fundacja Żydowski Lublin z siedzibą przy ul. Lubartowskiej 85, 20-400 Lublin,
- Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie, Filia w Lublinie z siedzibą przy ul. Lubartowskiej 85, 20-123 Lublin.

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Współpraca z instytucjami rządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami edukacyjnymi, szczególnie w zakresie realizacji „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030” oraz pozyskiwania i przekazywania informacji o sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa lubelskiego:

- Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji (Departamentem Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych),
- Ministerstwem Edukacji i Nauki (Departamentem Kształcenia Ogólnego)
- Komendą Wojewódzką Policji w Lublinie (Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka) i Pełnomocnikiem Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka,
- Kuratorium Oświaty w Lublinie,
- urzędami miast/gmin, w tym Urzędem Miasta Lublin, Urzędem Miasta Chełm, Urzędem Miasta Puławy, Urzędem Miasta i Gminy Opole Lubelskie,
- placówkami oświatowymi, w tym Szkołą Podstawową Specjalną nr 26 w Lublinie, Szkołą Podstawową nr 7 w Chełmie, Szkołą Podstawową nr 4 w Puławach,
- ośrodkami pomocy społecznej, w tym Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Chełmie, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Puławach.

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić)

Na terenie województwa lubelskiego w roku 2023 wydarzenia, uroczystości i spotkania okolicznościowe oraz konferencje, przyczyniające się do podtrzymywania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, organizowane były przez organizacje mniejszości, organy samorządu terytorialnego we współpracy z przedstawicielami mniejszości oraz instytucje działające na rzecz mniejszości. W spotkaniach okolicznościowych i konferencjach brali udział Wojewoda Lubelski, Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz pracownik ds. mniejszości narodowych i etnicznych w WSOiC LUW w Lublinie. Wśród nich należy wymienić:

- W dniach od 5 do 6.06.2023 r. w Lublinie odbyła się piąta edycja konferencji edukacyjnej „Społeczność romska – tradycja i współczesność” oraz „Wieczór romski”. W ramach Dni kultury romskiej w dniu 04.09.2023 r. w Filharmonii w Lublinie odbyły się koncerty w wykonaniu zespołów muzycznych, grających tradycyjną muzykę romską. Organizatorem konferencji był Prezydent Miasta Lublin we współpracy ze Stowarzyszeniem „ROM” w Lublinie.
- W dniach od 15 do 18.06.2023 r. w Lublinie odbyła się 16. edycja festiwalu „Wielokulturowy Lublin”, który poprzez działania o charakterze edukacyjnym i kulturotwórczym promuje tolerancję i dialog międzykulturowy. Festiwal jest próbą przybliżenia odrębności kultur mniejszości narodowych, etnicznych i wyznaniowych, od wieków obecnych w mieście Lublin, ale też ich wzajemnego przenikania i uzupełniania. Podczas festiwalu odbyło się zwiedzanie z przewodnikiem

miejsce związanych z codziennym życiem mniejszości narodowych i religijnych (Autobus Wielokulturowy) oraz koncert zespołu muzycznego Tolhaje, czerpiącego inspiracje głównie z tradycji Lemków, z ludowych pieśni. Organizatorem festiwalu było Centrum Kultury w Lublinie (samorządowa instytucja kultury) we współpracy z organizacjami reprezentującymi mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe Lublina.

- W dniach od 2 do 7.07.2023 r. w Lublinie odbył się Zjazd Lublinerów 2023, trzecie spotkanie dawnych żydowskich mieszkańców Lublina i ich potomków. W programie zjazdu znalazły się wykłady i prelekcje poświęcone historii i kulturze żydowskiego Lublina, warsztaty genealogiczne, spacer tematyczny z przewodnikiem, upamiętnienia, wycieczki po Lubelszczyźnie, oraz wydarzenia artystyczne (wernisaże wystawy fotografii, projekcje filmowe, spektakle teatralne, koncerty). W dniu 04.07.2023 r. odbył się marsz pamięci – przejście szlakiem pamięci „Lublin Pamięć Zagłady”. Zjazd był okazją do podkreślenia wkładu kultury żydowskiej w budowanie tożsamości Lublina. Organizatorem zjazdu był Ośrodek Brama Grodzka Teatr NN” w Lublinie (samorządowa instytucja kultury) we współpracy z organizacjami reprezentującymi mniejszości narodowe, etniczne i wyznaniowe Lublina.
- W dniu 24.08.2023 r., w rocznicę proklamowania Niepodległości Ukrainy w 1991 r., odbyły się uroczystości związane z obchodami Dnia Niepodległości Ukrainy. Podczas uroczystości złożono wieńce przy pomniku żołnierzy Ukraińskiej Republiki Ludowej na cmentarzu prawosławnym przy ul. Lipowej w Lublinie, następnie przed Ratuszem Miasta Lublin nastąpiło podniesienie flag i odegranie hymnów narodowych Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy oraz hymnu Unii Europejskiej. W Centrum Kultury w Lublinie odbyło się otwarcie wystawy „Dusha moja - Ukraina”. Organizatorem uroczystości był Konsulat Generalny Ukrainy w Lublinie we współpracy z Prezydentem Miasta Lublin, Wojewodą Lubelskim, Marszałkiem Województwa Lubelskiego oraz Dowódcą Litewsko-Polsko-Ukraińskiej Brygady im. Wielkiego Hetmana Konstantego Ostrońskiego.
- W dniach od 27 do 28.06.2023 r. pracownik ds. mniejszości narodowych i etnicznych w WSOiC LUW w Lublinie wziął udział w spotkaniu Pełnomocników wojewodów ds. mniejszości narodowych i etnicznych, które odbyło się w siedzibie Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Przedmiotem spotkania były zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa i praw człowieka w kontekście mniejszości narodowych i etnicznych, krajowych i międzynarodowych zobowiązań Polski w kontekście mniejszości narodowych i etnicznych, systemów wsparcia mniejszości, sytuacji edukacyjnej uczniów należących do mniejszości etnicznej romskiej oraz realizacji w 2022 r. „Programu integracji”.

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

TAK

NIE **x**

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

Nie dotyczy.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

W 2023 r. rozpowszechniano materiały informacyjne dotyczące problematyki mniejszości narodowych i etnicznych, np. w dniu 09.06.2023 r. - na wniosek Stowarzyszenia Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce z siedzibą w Pabianicach z dnia 03.06.2023 r. - wystąpiono do Lubelskiego Kuratora Oświaty o rozpowszechnienie informacji na temat ogólnopolskiego konkursu stypendialnego dla uzdolnionych uczniów romskich, w szkołach i placówkach oświatowych województwa lubelskiego. Informacje na temat konkursu przekazano też do organizacji mniejszości etnicznej romskiej na terenie województwa lubelskiego.

13. Inne uwagi

Brak uwag.

Z up. Wojewody Lubelskiego

Aneta Traczyk
Zastępca Dyrektora Wydziału
Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

¹ Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030